

Harambašiča, P. Preradovića, A. Palmovića, H. Badalića) in Slovencev, od katerih sta zastopana samo Prešeren po „Nezakonski materi“ in Gregorčič po pesmih: „Moč ljubezni“ („Kak lunu da poljubilo more“), „Njega ni!“ („Rože je na vrtu plela“), „O nevihti“ („Prosti tvorec, svojih djetej!“) in „Tri lipe“. Na koncu knjige je tudi par srbskih, bolgarskih, rusinskih in slovaških narodnih pesmi. Prevodi so prav dobri.

Rad. P—n.

Die südslavische Ballade von Asan Agas Gattin und ihre Nachbildung durch Goethe. Von Camilla Lucerna. Berlin 1905. str. 70.

V zadnjem času srečujemo na literarnem in znanstvenem polju vedno več ženskih imen; dokaz, da se tudi ženstvo bolj in bolj zanima za resna vprašanja. Tudi omenjena študija o Asan aginici je potekla iz ženskega peresa, kar je vsekakor hvalevredno.

Prvo poglavje nas seznanja z razmerjem nemškega pesnika Herderja, posebno pa Goetheja do znane srbske balade. Pisateljica razmotriva potem, kje je dobil Goethe vir za svoj prevod. V poštev hodita dve knjigi, namreč „Die Sitten der Morlaken“, Bern 1775, in pa Fortisova „Reise in Dalmatien“, Bern 1776, kateri je obe preložil na nemščino Clemens Werthes. Pisateljica je bolj za prvi vir.

Metrično stran obdeluje tretje poglavje. Čudno je, da je Goethe pogodil ravno pravo mero. Že prof. Murko je mislil, da so ga privedla morda lastna imena na to, n. pr. Aga Asan Aga. Malo čudno pa se mi zdi, če gosp. Lucerna pravi, da se pri Goetheju dobe trohajski verzi, ki so nekaka reminiscenca na Asan aginico, ki jo je preje preložil. Prav gotovo bi bili verzi:

„Wenn ich, liebe Lili, dich nicht liebte,
Welche Wonne gäb' mir dieser Blick!“

ravno tako gladki, kakor so, četudi bi Goethe ne bil imel ničesar opraviti s srbsko poezijo.

Prihodnji odstavek obsega vzporedno 1) original iz Fortisove knjige „Viaggio“, 2) besedni prevod, 3) Goethejev prvotni tekst, 4) prevod Fortisov (ital.) in 5) prevod Werthesov. Že naprej je jasno, v prilog katerega prevoda bo peljalo to vzporejanje.

V 5. in 6. poglavju pojasnjuje pisateljica kompozicijo balade in govori tudi o značajih delujočih oseb. V kompoziciji poudarja tri momente: da očita Asan ženi brezsrčnost, da mora ona od otrok in da izgubi moža.

V drugih narodnih pesmih jugoslovanskih se sicer tuptam nahaja kaka podobnost s to balado, a le malo. V poštev hodi tu le neka hercegovska romanca, katero je nemški pisatelj Roda priobčil v „Über Land und Meer“ 1904, I. 37. V bolgarski zbirki bratov Miladinov se nahaja tudi pesem (št. 19.), ki se glasi sledeče:

„Oj, povejte, kaj beli se
Tam na gori Belašici?
Beli li je sneg zapadel?
Beli li so labudovi?“

Na koncu priobčuje gosp. Lucerna še kratek zgodovinski pregled narodne pesmi jugoslovanske in razlaga tudi nekaj besed iz originalnega teksta. — Študija je bolj kompilatorskega značaja, a vidi se dobra volja. Vsekakor je Nemcem dober dokaz, kako je sodil o srbski narodni poeziji njih največji duševni velikan — Goethe.

Janko Bratina.